

అనగనగా ఓ మంచి కథ

భావి వాంఛ

పినిశెట్టి శ్రీరామ్మూర్తి

(కథాంజలి , 1940 ఆగస్టు సంచికనుంచి పునర్ముద్రితం)

ఎన్ని శాస్త్రాలు వల్లిస్తేనేం, ఎంత తెలివయిన వాడైతేనేం కన్య జీవితాన్ని అధోగతి పాలు చేస్తూ స్వార్థం కోసం సంచారం చేస్తూ, సంఘాచార సంపన్నునంటూ సంకలెగుర వేసుక తిరగడం. ఉన్న భూమిని వృద్ధి చేసుకుంటూ సత్యభామలాంటి చక్కని రెండో పెళ్ళి పెళ్ళాంతో సంతోషంగా కాలం గడుపుకుంటూ నాకేసయినా చూసేవాడు కాదు మానాన్న. కన్నకడుపు కాబట్టి నేను అమాయకురాలిగా ఉన్నప్పటికీ ఆనంద సందిళ్ళలో నన్నదిమి ముద్దెట్టుకునేది మాయమ్మ... యీ మారేడు తల్లో మాయా నెపాల్లో నన్ను మరీ మరీ సాధించుక తినేది. ఎదురుగా చూస్తూ పెళ్ళాం మాటలు ప్రేమ సుధారసంలా ఎంచుకొని, పైగా నన్ను తిడుతూయుండే వాడు మా నాన్న... మారు పెళ్ళి చేసుకొన్న కొందరు మహనీయులు భార్య చేతుల్లో కీలుబొమ్మల్లా తయారవుతారు కావోసు.. నా చిన్నతనాన్నే కళ్ళల్లో కారంగొట్టి పెళ్ళిచేయడమా? తీరా ప్రపంచ ఊహల్లో పడేటప్పటికల్లా పెళ్ళి చేసుకున్న వారు పరలోకాన్ని చేరుకోవడమా? అన్నెం పున్నెం తెలీని నాలాంటి అందగత్తెల పని అంతేకదా ? అందమేమిటి ? అందం లేకపోవడ మేమిటి? యీ నాలాంటి కన్యల బ్రతుకంతే ? ఎవరూ సమాధానం చెప్పేవారూ.. విధం చెడని ఆడాళ్ళకు మళ్ళీ పెళ్ళి చేస్తే తప్పా ? అనాచారంగా అన్యాయంగా అసహ్యంగా మగవాళ్ళు ఎన్ని పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నా తప్పులేదూ ?.... అవును సంఘ సంస్కర్తలు, మగ మహారాజులు వారికేం.

మా యింటెదురుగా శాస్త్రి గారు దాము యిల్లంది. వాళ్ళ దామూ నేనూ అయిదో క్లాసు వరకూ ఒక్క స్కూల్లోనే చదువుకున్నాం. చాలా శాంత స్వభావం కలవాడని అతని నడవడికలే చెబుతాయి. మేం చదువుకొనే సమయంలో కూడా చాలా తెలివిగా మాష్టర్లకు సమాధానం యిస్తూ వాళ్ళ ప్రేమకు పాత్రుడయ్యేవాడు. అతని సద్గుణాల్లో బాటు అందం కూడా

అభివృద్ధి జెందుతూంది. వాళ్ళ నాయన ధనం కలాడు కనుక బి.ఏ. పాసయ్యేంత వరకూ చదువు చెప్పించాడు. ఉద్యోగం మాత్రం దొరక్క పోవడం వల్ల దాము యీ మధ్య యింటిదగ్గరనే ఉంటున్నాడు. నేనెందుకైనా మా వీధి అరుగుమీద కొస్తే నాకేసి జాలిగా చూస్తూ పెదిం విప్పబోయేవాడు మాటాడాన్ని. నాకు మాత్రం చాలా భయం వేసి యింట్లోకి వచ్చేసే దాన్ని అతని మనోభావం బాగా అవగాహన చేసుకోగల్గాను. నానాటికీ అతని విరాజిల్లే నేత్రాల్లోంచి వచ్చే ప్రేమ వీచికలు నా హృదయంలో నాటుక పోయాయి.

★ ★ ★

ఆ రోజున మనశ్శాంతనే దాన్ని నా హృదయంలో తావులేదు. కారణం ఏమిటో అర్థం చేసుకోడాన్ని నా మట్టు నాకు గ్రాహ్యం కావడం లేదు. అటు యిటూ తిరిగాను. అల్లిబిల్లిగా అల్లుకొన్న మాలతీ తీగ చూచేటప్పటికల్లా నా మనో సాగరం 'తహతహ' లాడింది. ప్రకృతిలో ఉండే ప్రతి వస్తువునీ పరిపరివిధాల విమర్శించా ఏలా తర్కించినా నా మనో బాధకు శాంతి అనేది శూన్యం. యింకేమీ నాకు తోచలే, తిన్నగా వీధరుగు మీదికి పోయి నిలబడ్డా ఎదురుగా దాము ప్రత్యక్షమయ్యాడు... ఏదో పేపరు చూస్తూ యున్నాడు. నేను కొద్దిగా కాలుతో ధ్వని చేశా. ప్రక్క వాటుగా నాకేసి చూశాడు. శాంతి యుతంగా యుండే చల్లని చూపుల వల్ల నా మనస్సులో ఉండే కలవరం కొంత శాంతించింది. 'చిలిబిలా' చిందులాడే ఆ పెదాల చిరునవ్వు నాకు స్వర్గధామంలా తోచింది. నా నేత్రాల కోరిక చూసినా యింకా చూడాలనే ఉంది. నా జంకు వాంఛా ఎవరయినా చూడబోతారు యింట్లోకి నడు అన్నట్టుంది యిప్పుడెట్లా...

“లీలా... యిలారా...”

అనే మధురధ్వని నా చెవులకు శోకింది... “కలా...” అనుకున్నా మళ్ళా అదే పిలుపు... “ఎవరా?...” అని ఆశ్చర్యంగా చూశాను. అర్థం లేని ఆనందం నన్నావరించింది. ఆ పిలుపులో వాణి ప్రతిధ్వనిస్తుంది. ‘చటుక్కున’ లేచి తన వీధరుగు మీద దాము నిలబడ్డాడు. అతడే పిల్చాడు అనుకున్నా అప్పుడు.

యీ సమస్య ఎలా పరిష్కారం కావడం భావి వాంఛకు భగవానుల్లా తోస్తున్నాడు. ఎన్నడూ నన్ను ఆహ్వానించని ఆ చక్కని పిలుపును ఏలా తిరస్కరించనూ? వెళ్ళాలి తప్పదు.. అయ్యో! అన్నింటికీ అప్పట్లో ఆధారంగా కనుపించే సవతి తల్లి చూస్తే చంపేయదూ?... చంపినా యిష్టమే లేని పోని అపనింద నా మీద త్రోస్తే నే భరించగలనూ?... వెళ్ళూ వెళ్ళూ వద్దు... వద్దు... అంతరాత్మ ఆ మాయా మనసు నాలో అట్టహాస కోలాహలాన్ని రేకెత్తిస్తున్నాయి.

“ఏం... లీలా... నీకంత భయం. పిలిస్తే రాకూడదూ...” అన్నాడు ఆదరణగా దాము.

“... రాకేం.. కాని.. మా..” అంటూ తలవంచుకొని ఎదురకు ఒక్క పాదం వేశా “సిగ్గా__ బొగ్గా__ లేదటే; వెధవముండవు. వీధిలో పడి వయసొచ్చిన కుర్రాళ్ళతో మాట్లాడుతావా .. యింట్లోకి రావేం... తలగొరిగేస్తేనే గాని నీ రోగం కుదరదు. మీ నాన్న రానియ్యి..” రయ్యి మంటూ రణగొణ ధ్వనితో నా దగ్గరకు మా సవతి తల్లి వస్తే అట్టే నా

ప్రాణాలు పోయినట్టయింది. దాము నిర్ఘాత పడి నా అభాగ్య జీవితాన్ని ఆశ్చర్యపోతూ అలాగే నిలబడి పోయాడు. ఎదురు కేసిన పాదం వెనక్కిసుకున్నా నా కళ్ళలోంచి ధారగా కన్నీటి జలం ప్రవహించింది. అదే దాము పాదార్పితం అనుకున్నా స్వాతంత్ర్యము లేని జీవశ్చవం లాంటి నా జన్మ వృధా...

★ ★ ★

ఆ రాత్రి....

యిద్దరూ కలసి ఏకటాకీని అర్ధరాత్రం వరకూ అనరాని మాట్లు అంటూంటే అన్నింటికీ వోర్చుకున్నా. పెళ్ళాం మాట ఊతంగా తీసుకొని అన్యాయంగా “ఏమేవ్ అమ్మాయి నీ బుద్ధి మారిపోతూంది మా కులాన్ని భ్రష్టత గావించేలాగున్నావూ” అన్నాడు మా నాన్న.

“యింకా సందేహం ఎందుకూ?” రాగంతీస్తూ మరీ అంది మారేడు తల్లి.

“మరీ __ దీనికీ ____ ఆలోచన.”

“ఏముంది __ నున్నగా క్షవరం చేయించడమే __”

అబ్బా! ఏమిటో దుఃఖ మైకం నన్ను కమ్మేసింది ఆలోచన అవగాహనా అన్నీ శూన్యమయ్యాయి. ఆ సమయంలో అందంగా నొక్కు నొక్కులుగా నొక్కుకో మెరుపుతో ‘తళుక్’ మని మెరసిపోయే నా తల వెండ్రుకల్ని ఖండన చేయడాన్ని ఆ మంగలాడ్కి చేతులెట్లా వస్తాయి... ఆ మాట ఉచ్చరించడాన్ని మా నాన్నకు నోరెట్లా వస్తుందీ? .. అయ్యో! నా మనస్సు కోమలం. అంచేత అందరి మనస్సు అలాంటి మృదుత్వం దాల్చే వుంటుందని నా అభిప్రాయం. అంత సున్నిత మనస్సు సంఘాన్నాశ్రయించుక తిరగేవాళ్ళకుండవు. వాళ్ళవి మనస్సులు కావు నల్లటి యినుప గుళ్ళు. కఠినపు పాషాణపు రాళ్ళు. ఒకళ్ళను ఏడ్పించడం వాళ్ళ ఉసురు తమ శరీరాన్ని మర్దనా చేసుకోవడమే వాళ్ళ నిత్య ప్రవర్తన. ‘ఉసురు’ అంటే హృదయంలోంచి వచ్చే వేడి నిట్టూర్పు. అదే కఠినాత్ములను పటాపంచలు చేసే పర్వ ఔషధం అదే విధవ కన్యల ఒంటినింకి యున్న రక్తధార అదే దానికి గురి అయిన వాళ్ళను అధోగతి పాలు చేసే పిశాచం.

ఛీ! ఛీ! నూరేళ్ళ జీవితం దుఃఖ సాగరంలో చేతరాని యీతతో శ్రమపడే దానికన్నా ఒక ఘడియలో అకాల మృత్యువునకు బలి కావడం మంచిది. ఆ తరువాత యీ జీవి ఎటు పోతే ఎవరికేం: భగవత్ సృష్టిలో బాల్య యవ్వన కౌమార వృద్ధాప్యాల్లో మిళితమై పుట్టిన యీ శరీరాన్నీ, భర్తలేని బాధపడే భయానక నరక కూపాన్ని త్యజిస్తేనే మంచిది.

చక్కటి ఆలోచన. అంధకార బంధురమైన ఆ అర్ధరాత్రాన్ని యిల్లు విడచి బయటపడ్డా. నలుదిశలూ నల్లటి మసి పూచినట్టుంది నా హృదయ సీమ ఆ ఆకారమే దాల్చుంది. కాని ఆకాశాన్నేసి చూస్తే ‘మిలుకు మిలుకు’ మంటూ నక్షత్రాలు’ పూర్ణ వెల్తురు లేక మెరుస్తున్నాయి. వాటిని చూడంతోనే ఆశ బంధువులు కూడా నా అత్మలో అక్కడక్కడా ఉద్భవిస్తున్నాయి. దాము నా హృదయ పటం మీద స్పష్టపడుతూ భావి వాంఛకు పాశబద్ధురాలుగా చేస్తున్నాడు. ఛీ ! ఆ

నక్షత్రాలు కూడా గగనాన్ని లేకుండా వుంటే ఒక్క మేఘం వచ్చి ఆ నక్షత్రాలన్నింటినీ మింగేస్తే నా దాముని కూడా మృత్యువాత పడేంత వరకూ మర్చిపోగలను.

★ ★ ★

అప్పుడే మైలుదూరం వరకూ నడిచా, శరీరం అంతా ముచ్చమటలు కూడా పోశాయి. ఎదురుగా తన చిన్నవాగులుతో చెలరేగుతూన్న నదీగర్భంలో దాక్కొందామనే వాంఛ మరీ పెరిగిపోయింది. ఆ చీకటి రేయి, ఆ అర్ధరాత్రి సమయాన్నీ, ఏం పుట్టె మునిగిపోయిందో 'కూఁ!' అని కూస్తూంది కోకిల. దానికూత యిదివరలో ఎంతో ఆనందం గొల్పేది. కాని యిప్పుడో ఆ కూత ఒక బలైం పోటులా అనిపిస్తుంది. నిశ్శబ్దంగా వున్నట్టయితే నా కార్యాన్ని నెరవేర్చుకోడాన్ని ఏమీ అడ్డంకులూ రావు. కాని యీ శకుంతలసంతానాలు కొద్దిగా గజబిజ చేస్తూంటే నా మనస్సు భయ కంపిత మవుతుంది.

నది దగ్గరగా చేరుకున్నా నదీ తరంగాల్లోంచి చల్లని పిల్ల వాయు వీచికలు 'రా' రమ్మని నా శరీరాన్ని తమ స్పర్శచే లాగుతున్నాయి. నవమీ రాత్రి కావడం వల్ల అర్ధబింబాకారంతో శశాంకుడు సముద్ర గర్భంలోంచి అప్పుడే లేస్తూ వెలుతురు రేఖలు విరజిమ్ముతున్నాడు. ఆ చంద్ర బింబాన్ని చూడడం తడవుగా దాము నా హృదయంలో కదిలాడు. కదలడంతోనే భావివాంఛకు మనస్సు వెనుక్కి లాగుతోంది.

తర్జనభర్జన చేసే కొద్దీ భావికాలాన్ని దాముతో సంచరించాలనే వాంఛనీయం పెచ్చు పెరుగుతోంది. 'పిచ్చి దాము... నాతో సంచరిస్తాడా? వట్టిది కల్ల అబద్ధం.. సంఘాన్ని నిరసించడు' అనుకున్నా పూర్తిగా విరక్తిభావం కలిగింది. నదివడ్డుకు జేరి చేతులెత్తి "కృష్ణా! నాలాంటి అభాగ్య జీవితాల్ని నీ నాటక రంగంలో సృష్టించద్దు. సృష్టించినా నా సోదరీ మణులకు భర్తలతో తులతూగే భాగ్యం కలగజెయ్యి. అన్యాయంగా నాలాంటి కన్యలను తనపొట్టను పెట్టుకొంటున్న యీ సంఘాన్ని మారణ హోమంలో త్రోచెయ్యి. కృష్ణా నీలో నను ఐక్యం చేసుకో!" అంటూ చేతులెత్తి అమాంతంగా గోదావరి గర్భంలో వాలిపోయా...

.....

“ఎ...వ...రూ” వికారంగా వుంది. తల తిరిగిపోతూంది. కళ్ళంట ముక్కు వెంటా నీళ్ళు కారుతున్నాయి. నా శరీరం నాయధీనాన్ని లేదు. ఓపిక లేకుండా ఎదురుగా నిలబడ్డ వ్యక్తిని ప్రశ్నించా!

“లీలా.. మాట్లాడేవా.. బ్రతికావా.. “అంటూ అపరిమిత సంతోషంతో నా చేతులదిమి పట్టి ముఖంలో ముఖం పెట్టి చూశాడు. చందమామల్లే వెలుతుర్లలో. అతని ముఖంలో చక్కని మెరుపు ప్రతిధ్వనించింది. అతని శిరోజాలు చింపిరి చింపిరిగా నీటితో తడిస్తున్నాయి. ఆపాద మస్తకంగా నీటితో తడిసుంది. చలితో వడకుతున్నాడు. ఆంత అవస్తకు గురి అయిన వారెవరా ? అని తేరిబార చూశా! అర్థమయింది.

“దామూ?” అని ప్రశ్నించా

“ఆఁ లీలా! నిన్ను నీటిలోంచి పైకి లాగింది నేనే! నేనే!” అత్యుత్సాహంగా ఆత్రుత భావంతో సమాధానం యిచ్చాడు.

“నాలాంటి అభాగ్యులను దుఃఖ పరంపరలో కృంగిపోయేదారి చూపించడాన్ని అవతరించావా దామూ?”

“ఏం నేనేం తప్పుచేశా?”

“నా దుఃఖాన్ని నదిగర్భంలో అంతం చేయడాన్నీ ఆనందంతో దుంకితే నా ఆనందాన్ని మళ్ళా దుఃఖమయం చేయడాన్ని పైకి లాగావు అది తప్పు కదూ?”

“దుఃఖాన్ని అంతం చేసి ఆనందాన్ని చేకూర్చాలనే సద్భావంతోనే పైకిలాగేను లీలా! నాపై అలాంటి నేరం మోపడం అధర్మం కదూ?”

“ఏట్లా నాకు ఆనందాన్ని చేకూర్చగలవూ?”

“పెళ్ళే ఆనందాన్ని కారణం”

“సంఘం”

“ఆ.. సంఘం. స్త్రీల పాలిటి ఆనంద భంగం. స్వార్థం కోసం ప్రాకులాడే ఆ సంఘాన్ని లొంగను లీలా!”

“నిజం... నిజం...” అపరిమిత నూతనోత్సాహంతో అన్నాను.

“ముమ్మాటికీ __” ఆనందంతో సమాధానం యిచ్చాడు.

“దామూ నేనిలా వెడతాననీ గోదావరిలో పడాతాననీ నీకేలా తెల్పు?”

“నిన్న నీకు అవమానం జరగడం నాకాశాభంగం కలగడం మొదలు మీ యింటిలోంచి వచ్చే ప్రతిధ్వనీ ఆలకిస్తూ ప్రతిఛాయా పరిశీలిస్తూ వున్నా. అర్ధరాత్రాన్ని నీ విలా రావడం నేను నీ వెనుకాలే బయలుదేరడం నీవు నీటిలో పడిన తర్వాత నే లేవదీయడం యిది జరిగిన కథ. అయితే లీలా యింత సాహసించడం నీలాంటి...”

“సాహసించాను. కాబట్టే యింత సంతోష ప్రధమైన ఆనందమయమైన భావి. వాంఛకు గురి అయ్యా” అన్నాను.

ఆనాటి నుంచి మేమిద్దరం ఒకటయ్యాం.

★★★

COMMENTS